

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GET CREATIVE
WITH ART ONLINE

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝ. ΚΕΝΤΡ. ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη
στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό

29-31
Οκτωβρίου
2021

Δημιουργώντας ψηφιακούς «κόμβους» συνεργασίας και δημιουργικότητας ανάμεσα σε Μουσεία Τέχνης και σχολεία της Ευρώπης

Κανάρη Χαρίκλεια,
kanarichara@nured.auth.gr

Λενακάκης Αντώνης,
alen@nured.auth.gr

Κολτσίδα Μαρία,
mkoltsida@nured.auth.gr

Νάσια Χολέβα,
acholeva@nured.auth.gr

GCAO Project: Get Creative with Art Online [Γίνε δημιουργικός/ή με την τέχνη στο διαδίκτυο]

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ (KA227)

Εταίροι από 4 διαφορετικές χώρες: **Ελλάδα, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία**

Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Φορείς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης)

Συντονιστής φορέας: Global Learning Association (Ηνωμένο Βασίλειο)

Εταίρος από την Ελλάδα: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

**GET CREATIVE
WITH ART ONLINE**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GCAO Project: Θεωρητικό υπόβαθρο_1

- Η σημασία των τεχνών στην **ολόπλευρη ανάπτυξη όλων των παιδιών**
- Η συμπληρωματική σχέση **εκπαίδευσης και τέχνης** για τη δημιουργική έκφραση, κατανόηση, απόκριση και ερμηνεία.
- Οι τέχνες ως μια «παγκόσμια γλώσσα» για την κατανόηση του κόσμου, κοινωνικών καταστάσεων, αξιών, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, ενσυναίσθησης, κλπ.
- Η αναγκαιότητα **μείωσης ανισοτήτων**, παροχής πρόσβασης και ποικίλων μαθησιακών εμπειριών σε όλα τα παιδιά σχετικά με τις τέχνες

(Charman, 1993· Λενακάκης & Παρούση, 2019·Μαλαφάντης,2020·Upitis, 2011)

GCAO Project: Θεωρητικό υπόβαθρο_2

- Η παιδαγωγική δυναμική και αξία της **διασύνδεσης καλλιτεχνικών αντικειμένων** όπως τα εικαστικά και η θεατροπαιδαγωγική για τη δημιουργική έκφραση, την ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων, την κριτική προσέγγιση εννοιών και καταστάσεων, κλπ.
- Η **σχέση μουσείου και σχολείου**. Η σημασία εκπαιδευτικής αξιοποίησης των μουσείων αλλά και υλικού, παιδαγωγικών μεθόδων και διαφορετικών μέσων συμπεριλαμβανομένων και των ψηφιακών μέσων εντός σχολείου.
- Ο **ρόλος των εκπαιδευτικών** στην αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση αλλά και στη σχέση μουσείου και σχολείου.
- Οι κοινωνικές αλλαγές που αναδεικνύουν την αναγκαιότητα **παιδαγωγικών μεθόδων και πρακτικών** που θα καλλιεργούν **δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα**

(Black, 2012· Γιαννούτσου, 2015· Vemi & Kanari, 2008· Λενακάκης & Παναγή, 2018· Νικονάνου, 2015)

Σκοπός και στόχοι του GCAO Project_1

Η ενίσχυση της αξιοποίησης των τεχνών στην εκπαίδευση και η καλλιέργεια αγάπης για την τέχνη μέσα από τη δημιουργία **εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή** για εκπαιδευτικούς και μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με **έργα τέχνης από μουσεία και πινακοθήκες** των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Σκοπός και στόχοι του GCAO Project_2

Ειδικότερα:

- Η **δημιουργική προσέγγιση έργων τέχνης** από Εθνικές Πινακοθήκες και Μουσεία των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα,
- η κριτική επεξεργασία και κατανόηση **πανανθρώπινων αξιών, κοινωνικών ζητημάτων και πτυχών του πολιτισμού και του περιβάλλοντος** μέσα από τις τέχνες,
- η ανάπτυξη της **δημιουργικότητας** και της **κριτικής σκέψης** και η καλλιέργεια **αξιών**,
- Η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και η **ενίσχυση της σχέσης μουσείου και σχολείου** με τη χρήση **ψηφιακού υλικού** και τη διασύνδεση καλλιτεχνικών αντικειμένων, όπως **τα εικαστικά και η θεατροπαιδαγωγική.**

Δράσεις & Πνευματικά Προϊόντα του GCAO Project

- Συγγραφή και δημιουργία **εκπαιδευτικού υλικού** για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες: Οκτώ Θεματικές Ενότητες με επιλογή εικαστικών έργων από όλες τις συμμετέχουσες χώρες για κάθε θεματική, προτεινόμενες δραστηριότητες και πρόσθετες πηγές
- **Αυτο-καθοδηγούμενο online course** με έμφαση στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση, τη διαθεματικότητα και τη σημασία της παιδευτικής αξιοποίησης των μουσείων και ψηφιακά
- **Δημιουργία Toolkit** → πηγές, case studies, κλπ
- Δράσεις διάχυσης
- Ενίσχυση **δικτύων συνεργασίας** (σχολεία και μουσεία)

Μεθοδολογία του GCAO Project

Συνεργασία διεπιστημονικών ομάδων (εκπαιδευτικοί, εικαστικοί, θεατροπαιδαγωγοί, μουσειοπαιδαγωγοί, κλπ) σε οριζόντιο και κάθετο επίπεδο (μεταξύ των ομάδων κάθε χώρας και εντός κάθε χώρας) για τη συγγραφή του εκπαιδευτικού υλικού (επιλογή των εικαστικών έργων από όλες τις χώρες και των δραστηριοτήτων για κάθε θεματική ενότητα)

Πιλοτική εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού – Ανατροφοδότηση από εκπαιδευτικούς – Οριστικοποίηση του υλικού και του περιεχομένου του – **Αξιολόγηση**

Ανάπτυξη του Online Course → έρευνα και ανάλυση για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών στις τέχνες στην εκπαίδευση, σχεδιασμός και πιλοτική δοκιμή, εφαρμογή

Δημιουργία Toolkit

Οι Θεματικές Ενότητες του GCAO Project_1

Οι οκτώ θεματικές ενότητες (modules) περιλαμβάνουν:

Έργα τέχνης σχετικά με κάθε θεματική από μουσεία και πινακοθήκες κάθε συμμετέχουσας χώρας

Προτεινόμενες δραστηριότητες για την επεξεργασία των έργων και κάθε θέματος και την ανάπτυξη δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης (**εικαστικές, θεατροπαιδαγωγικές δραστηριότητες**, κλπ)

Συνδέσμους και προτάσεις για τη γνωριμία των μαθητών/τριών με τα αντίστοιχα **μουσεία και τις πινακοθήκες**

Πρόσθετες πηγές

Θεματικές Ενότητες του GCAO Project_2

MODULE 1

Love and Family

MODULE 2

Strength and Power

MODULE 3

Nature

MODULE 4

Work and Industry

Ενδεικτικές επιλογές έργων από την Εθνική Πινακοθήκη,
<https://www.nationalgallery.gr/el/>

GET CREATIVE
WITH ART ONLINE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Θεματικές Ενότητες του GCAO Project_3

MODULE 5

Our World

MODULE 6

**Science
and Technology**

MODULE 7

Freedom

MODULE 8

**Migrants
and Refugees**

Ενδεικτικές επιλογές έργων από την Εθνική Πινακοθήκη,
<https://www.nationalgallery.gr/el/>

GET CREATIVE
WITH ART ONLINE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GCAO Project: Καλλιεργώντας τη δημιουργικότητα και την αγάπη για την τέχνη

Οι τέχνες δημιουργούν πολιτισμικές γέφυρες που ενώνουν τους ανθρώπους καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση, τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη.

Διαδραματίζουν έναν κεντρικό ρόλο και αποτελούν ενοποιητικό μοχλό μιας εκπαιδευτικής ολοκλήρωσης, η οποία στοχεύει στον μετασχηματισμό (όχι στην αναπαραγωγή) μέσω της εκπαίδευσης των κοινωνικών δομών.

(Λενακάκης & Παρούση, 2019).

GCAO Project: Καλλιεργώντας τη δημιουργικότητα και την αγάπη για την τέχνη

Από τα πρώτα στάδια του GCAO Project καταδεικνύεται και επιβεβαιώνεται η σημασία της **διεπιστημονικής συνεργασίας**, της **επικοινωνίας** και της **ακαδημαϊκής και επαγγελματικής έρευνας και εμπειρίας** για τη δημιουργία υλικού και ανάπτυξης παιδαγωγικών πρακτικών που θα προωθούν την ουσιαστική αξιοποίηση των τεχνών και την ενίσχυση της σχέσης μουσείου και σχολείου.

Η **ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών** προς αυτή την κατεύθυνση είναι καίριας σημασίας ώστε οι μαθητές/τριες από διαφορετικές χώρες και διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα να μνηθούν σε έναν τρόπο κατανόησης του κόσμου, του ανθρώπου και του περιβάλλοντός του, καθολικών αξιών και κοινωνικών καταστάσεων στο χρόνο, στο χθες, στο σήμερα αλλά και στο αύριο.

GCAO Project: Καλλιεργώντας τη δημιουργικότητα και την αγάπη για την τέχνη

Το **εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό** για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες που δημιουργείται στο πλαίσιο του GCAO Project αναμένεται να αποτελέσει μια χρήσιμη και ανοιχτής πρόσβασης πηγή που δεν περιορίζεται στα επιλεγμένα έργα τέχνης αλλά μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης και διεύρυνσης των επιλογών και των πρακτικών με πολλαπλά οφέλη για όλα τα παιδιά.

Με το project αυτό υποστηρίζουμε μια **παιδαγωγική των τεχνών/της δημιουργικότητας** (και όχι μια παιδαγωγική της εκπαίδευσης) η οποία διαφοροποιεί ουσιαστικά κατά την εκτίμησή μας τη μαθησιακή πρακτική της «ποιήσεως» απ' αυτήν της «πράξεως» και καθιστά τη διαδικασία της μάθησης κοινωνική διαδικασία με νόημα, τονίζοντας τη σημειωτική και αισθητική δύναμη των τεχνών.

Ενδεικτικές βιβλιογραφικές αναφορές

- Black, G. (2012). *Transforming Museum in the Twenty First Century*. London: Routledge.
- Γιαννούτσου, Ν. (2015). Αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων στη Μουσειοπαιδαγωγική. Στο: Ν. Νικονάνου (Επιμ.), *Μουσειακή Μάθηση και Εμπειρία στον 21ο αιώνα*. (σσ. 225-252). [ηλεκτρ. βιβλ.] Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>
- Charman, L. (1993). *Διδακτική της τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). *Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων*. Αθήνα: Gutenberg.
- Λενακάκης, Α. & Παναγή, Α. (2018). Η θεατροπαιδαγωγική στο μουσείο: Ζητήματα έρευνας, θεωρίας και πράξης. *Εκπαίδευση & Θέατρο*, 19, 90-10.
- Μαλαφάντης, Κ. (2020). Η τέχνη ως μέσο πολιτισμικής καλλιέργειας και εκπαίδευσης. *MuseEd, Museum, School, Education* 1(2), 10-18. ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.
- Νικονάνου, Ν. (2015). Μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι. Συμμετοχή-εμπειρία-δημιουργία. Στο: Ν. Νικονάνου (Επιμ.). *Μουσειακή Μάθηση και Εμπειρία στον 21ο αιώνα* (σσ. 51-85). [ηλεκτρ. βιβλ.] Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>
- Upitis, R. (2011). *Arts education for the development of the whole child*. Ontario: Elementary Teachers' Federation of Ontario
- Vemi, V., & Kanari H. (2008). School teachers and museum education: A key factor in expanding the inclusive character of museums. *The International Journal of the Inclusive Museum*, 1, 1 – 8.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!!

Το Πρόγραμμα **GCAO Project: Get Creative with Art Online** (2020-1-UK01-KA227-SCH-094566)
χρηματοδοτείται από το Erasmus+ Programme της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

<https://www.getcreativewithart.org/>

**GET CREATIVE
WITH ART ONLINE**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union